

Komunitní rozvoj lokalit Prahy 14

3. monitorovací zpráva
Týmu komunitních koordinátorů

červen – červenec
2014

Barbora Bírová
Pavel Borecký
Michal Lehečka

MČ Praha 14
Praha 14 kulturní, p.o.
Anthropictures, z.s.

Úvod

Hlavním úkolem týmu je prostřednictvím antropologického výzkumu porozumět potřebám komunitních skupin a podporovat je v činnosti pozitivně rozvíjející kvalitu života v lokalitách Prahy 14.

Pilotní projekt v období únor-listopad 2014 realizuje Praha 14 kulturní, p.o. za koordinace s MČ Praha 14 a ve spolupráci s Anthropictures, z.s, studiem antropologického výzkumu.

Projekt je plně v souladu s aktuálními strategickými dokumenty MČ Prahy 14, národními i mezinárodními koncepcemi:

Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas na Praze 14

Strategický plán 2014-2024

Komunitní plán zdravé městské části 2014-2015 – akční plán

Komunitní plán sociálních služeb

Programové prohlášení Rady MČ Prahy 14 pro volební období 2010-2014

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011-2015

New Strategy and Council of Europe Action Plan for Social Cohesion

Lipská charta o udržitelných evropských městech

Zavedení TKK navazuje na veřejnosti [volně přístupnou](#) výzkumnou sondu – Komunitní monitoring Prahy 14 - realizovanou sdružením Anthropictures v roce 2013. Koncept navazujícího projektu „Tým komunitních koordinátorů“ je v kompletním znění taktéž [volně přístupný](#).

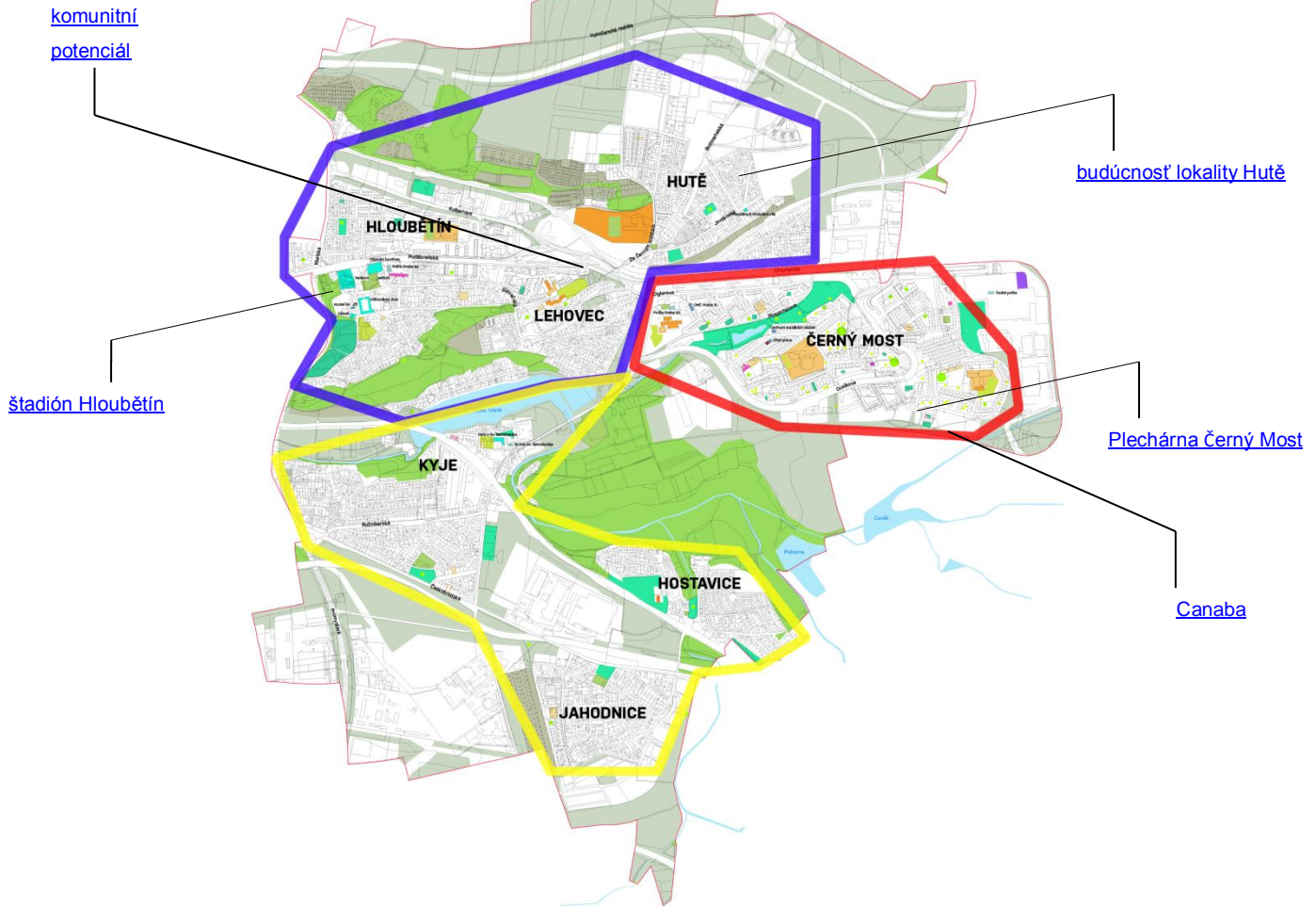
Koncept vymezuje práci komunitních koordinátorů a zároveň upozorňuje, že: „koordinátor není podomním prodejcem „dobrých nápadů“, sociálním pracovníkem či politickým agitátorem“. Dále v naleznete zdůvodnění prospěšnosti, popis aktivit a dlouhodobých cílů.

Monitorovací zpráva o činnosti Týmu komunitních koordinátorů (TKK) Prahy 14 je vypracována vždy jednou za dva měsíce a slouží pro efektivnější rozhodování administrativy MČ. Zároveň z ní mohou čerpat další složky MČ, organizace, komunitní skupiny i jednotlivci se zájmem o městskou část a její lokality.

1	O struktuře monitorovací zprávy	1
2	Černý Most.....	1
2.1	Potenciálem veřejného prostoru je jeho nevyhovující charakter.....	1
2.2	Petice a jejich monitoring.....	2
2.2.1	Developerský projekt Canaba – problém je širšího rázu.	2
2.2.2	DSS Bojčenkova.....	5
2.3	Kulturní rozvoj: RAP – „Čerňák“ světu.....	5
2.4	Strawberry Fields – akce s mezikomunitním potenciálem.....	7
2.5	Storytelling – změna konceptu (Street for Art).....	8
2.6	Častější fórum sociálních organizací.....	8
3	Hloubětín	9
3.1	Štadión Hloubětínska – budoucnost' využitia priestoru	9
3.2	Infraštruktúra lokality	10
4	Hloubětín – Lehovec – Aloisov – Hutě - Kyje	11
5	Hutě.....	11
5.1	Budoucnost' v lokalite Hutě.....	11
6	Lehovec	12
6.1	Komunitný potenciál na Lehovci	12
6.2	Psia lúka v Kukelskej ulici.....	12
6.3	Záujem o zvelebovanie verejného priestoru	13
7	Shrnutí a výhled	14
7.1	Shrnutí	14
7.2	Drobnohledem: Aloisov, Hloubětín, Hutě a Lehovec.....	14
7.3	Drobnohledem: Černý Most.....	15
7.4	Definování hranic lokalit pro činnost TKK.....	16
7.5	Mapa území Prahy 14 – Komunitní koordinátoři.....	17

MAPA ÚZEMÍ PRAHY 14

0 100 m 1000 m 1500 m 1 km 1,5 km

Barbra Bírová
Hloubětín
Aloisov
Hutě
Lehovec

terénní činnost od února 2014

Dlouhodobě se věnuje urbánní antropologii, výzkumům fenoménů bezdomovectví a sociální rezilience.

barbora@anthropictures.cz

Pavel Borecký
Kyje
Hostavice
Jahodnice

terénní činnost od května 2014

S kolegou Lukášem Hanusem spoluautor konceptu a hlavní komunitní koordinátor 14, věnuje se rozvoji měst tažených občany.

pavel@anthropictures.cz

Michal Lehečka
Černý Most

terénní činnost od února 2014

Hlavní řešitel výzkumu komunitního života na sídlišti Lochotín, dlouhodobě se věnuje zkoumání života na sídlišti Stodůlky.

michalleh@anthropictures.cz

1 O struktuře monitorovací zprávy

Zpráva kopíruje členitost městské části. Je proto rozdělena do osmi lokalit Prahy 14, jejichž hranice jsou formovány geografickými, urbanistickými, historickými a identitotvornými vlivy. Výzkumníci se v jednotlivých kapitolách věnují **krátkodobým** a **dlouhodobým** tématům ovlivňujícím komunitní život daných lokalit. V závěru pak nabízíme **shrnutí** a od příštího vydání zprávy i obsáhlejší **doporučení**.

Rada MČ Praha 14 v dubnu 2014 přijala [Strategii pro kulturu, umění, sport a volný čas Prahy 14](#) (dále Kulturní strategie). Jedná se o opěrný dokument rámuující činnost TKK. Stěžejní body jsou ve zprávě jasně vyznačeny.

2 Černý Most

Michal Lehečka

Během dalších dvou měsíců výzkumu (červen a červenec), jsem se nadále věnoval tématům, která jsou popisována v předchozích zprávách (Developerský projekt Canaba, a velmi okrajově dostavbě a rekonstrukci DSS Bojčenkova) i dalším dlouhodobějším tématům (kulturní akce na ČM, KC Plechárna, sport) a obecnějším problematikám života na sídlišti tak, jak jej pojmají jeho skuteční obyvatelé (vztah obyvatel k veřejnému prostoru). Vzhledem k tomu, že v červnu končí školní rok a v červenci jsou prázdniny, tedy období, kdy většina lidí odjíždí na dovolené, byl můj výzkum a střetávání se s lidmi ze sídliště Černý Most poněkud obtížnější, než tomu bylo doposud. Proto jsem se soustředil převážně na neformální rozhovory v exteriéru a další sídlištní události, jak každodenní, tak sváteční (akce Plechárny či Jahody).

2.1 Potenciálem veřejného prostoru je jeho nevyhovující charakter

Aktivní veřejný prostor – 3.2.4. Vytvořit návrh užití plácků „zevling zón“ a prokomunikovat jejich využití s komunitami.

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru.

Letní měsíce se na zdejší sídlišti vyznačují velice čilým provozem ve veřejném prostoru, a to takřka u všech věkových skupin. Díky aktuální demografické skladbě obyvatelstva a nepříliš strukturovanému charakteru sídlištního prostoru působí sídliště v porovnání s ostatními pražskými sídlišti velice živě. **Vnitřní prostory (sídlištní mezidomí) ožívají díky korzujícím dětem**, jejichž dynamika je mnohdy až

neuvěřitelná. Sídlištní party jsou schopny během poměrně krátké doby vystřídat mnoho činností a urazit velké vzdálenosti. **V jižní části sídliště tak lze ve výsledku vysledovat hlavní proud dětské komunikace v trajektorii mezi Nízkoprahovým klubem Džagoda a skateparkem u KC Plechárna a oblastem přiléhajícím k náměstí Plukovníka Vička.** Během období, kdy byla Plechárna uzavřena, a nízkoprahový klub Džagoda v letním režimu, tak místní mládeži nezbylo než využívat samostatně pouze skatepark a další veřejné prostory.

Ve vnitřním sídlišti a obzvláště v lokalitách, kde žije více Romů (např. Vašátkova a Doležalova ulice, ale i v okolí ulice Vybíralovy) je veřejný prostor před domy velice frekventovaně využíván ke každodennímu odpočinku, konverzaci a tím i udržování sociálních vazeb. Tato činnost, která je hlavně pro Romy jednou z nejpřirozenějších forem interakce, může být někdy trnem v oku pro ostatní obyvatele. Během mých terénních pobytů jsem se však nesešel s žádným otevřeným projevem nesouhlasu s jejich sdružováním. Ke sdružování slouží dětská hřiště, volnočasové prostory a lavičky. Těch však není na celém sídlišti po jejich odstraňování dostatek. Tyto nedostatky pak často nahrazují poklopy kolektorů a podobné prvky sídlištní infrastruktury. **Právě scházení se a odpočinek na místech, která k tomuto účelu nejsou primárně určena, je dle mého názoru přirozeným jevem, který však poukazuje na nedostatečnost občanské vybavenosti.** Tuto potencialitu nevyhovujícího veřejného prostoru využívají převážně Romové a všeobecně pak mladší generace. Dospělé neromské obyvatelstvo má tendenci veřejný prostor využívat více „oficiálně“, čímž je myšleno, že vyhledává spíše dětská hřiště apod. Asi nejvíce využívaným hřištěm na sídlišti Černý Most je pak hřiště ve Vybíralově ulici pod budovou, v níž sídlí občanské sdružení Jahoda.

Otázkou do budoucna zůstává, do jaké míry je obecná nedostatečnost občanské vybavenosti v sídlišti skutečným problémem. V průběhu výzkumu se totiž zatím ukazuje, že jednotlivci pojmají tuto nedostatečnost velice rozdílně – od negativního hodnocení až k různým formám netečnosti.

2.2 Petice a jejich monitoring

2.2.1 Developerský projekt Canaba – problém je širšího rázu.

Během června a července jsem se rovněž věnoval problematice každodenního života v okolí ulic Vybíralova a Kpt. Stránského a jižní části ulice Bryksovy, kde se z hlediska rezistence obyvatel na Černém Mostě vyskytuje asi početnější ohnisko nespokojenosti s činností radnice a obecným vývojem lokality (důvody – viz předchozí průběžné zprávy). V prvních měsících výzkumu jsem se věnoval převážně tématu stavby developerského projektu společnosti Canaba a snažil se analyzovat, na jakých základech je ustavena nespokojenost a nesouhlas obyvatel s kroky, které jsou okolo tohoto projektu činěny. Petici podepsalo zhruba šest set osob, převážně členů bytových družstev a společenství vlastníků ve zmiňovaných ulicích. I po několika měsících od veřejného projednání

v Plechárně petice v místě stále latentně rezonuje. Celková atmosféra okolo tohoto problému by se dala popsat jako „**podrážděná apatie**“ ve smyslu: „*je to špatně, ale stejně s tím asi nic neuděláme*“.

V červnu jsem komunikoval s několika obyvateli lokality, avšak naše konverzace nebyla příliš intenzivní z důvodu časového vytížení a častých dovolených těchto osob. I samotní členové petičního výboru jsou se mnou v kontaktu různou měrou. Některé osoby, jak se postupně ukázalo, se o problému ani bavit nechtějí, protože je z jejich pohledu vše jasné, tedy, že radnice rozhodla za ně a v zásadě nic nekoná.

Během července jsem měl například schůzku s panem P., který je jedním ze členů zmiňovaného výboru. Během našeho rozhovoru se mi odkryl velice zajímavý pohled na celou problematiku, ba co víc i další problémy spjaté s nejbližším okolím a každodenním životě v něm.

Celkové situaci příliš nepřispělo osobní setkání petičních činitelů se zástupci společnosti Canaba, které členové výboru hodnotí a nahlíží jako vyhrožování, jímž se snažili developeři obyvatele vydírat k tomu, aby od protestu upustili.

Byl jsem rovněž překvapen, když jsem zjistil, že zde během léta nechala městská část Praha 14 – i přes domluvu, že se na formě informační kampaně ohledně dalšího průběhu revokace záměru výstavby dohodneme společně – vylepit informační list shrnující další kroky v otázce Canaba, který zdejší obyvatele jenom více popudil, neboť jej do značné míry pochopili jako „nestoudnou“ volební kampaň pana starosty. Reakce, ve formě krátkého vyjádření a silné negativní argumentace vůči tvrzením v oficiálním letáku městské části podepsané panem starostou na sebe nenechala dlouho čekat.

Současná situace, kdy u některých aktivních jedinců bublá pod povrchem velice silný pocit zloby, téměř nemá řešení, neboť kontaktování obyvatelé jsou vůči krokům radnice v podstatě „naočkováni“. Tento stav v důsledku stěžuje přístup do terénu i mně jako výzkumníkovi, neboť pak mohu být často považován za podezřelého konfidenta radničních kruhů.

Během rozhovoru s panem P. se mi rovněž vyjevilo (a potvrzuje se to i dále), že jsem se mýlil v domněnce, že lokální obchod z první průběžné zprávy funguje do značné míry jako hlavní místo střetávání a informování o dalších problémech spojených s plánem dostavby. Obchod není některými místními obyvateli příliš využíván, a to z důvodu vyšších cen. Výhodnější je pro ně nakoupit ve velkém v místním nákupním centru (CČM). Nicméně přesto obchod zůstává důležitým lokálním bodem. Hlavní komunikační kanály aktivně jednajících obyvatel probíhají spíše mezi členy předsednictva a dalšími řadovými členy SVJ a BD (Společenstvími vlastníku jednotek a Bytových družstev).

Radnice=Canaba=Plechárna(=Praha 14 kulturní)

Zároveň jsem se z dat začalo vyjevovat – ať už díky oficiální stížnosti zaslané emailem na radnici, či ve osobních stížnostech vyslovených během rozhovorů – že **popuzení vůči radnici Prahy 14 je v lokalitě daleko širšího rázu a zahrnuje v sobě i námítky proti činnosti Prahy 14 kulturní p. o. a jí zřizovaného komunitního centra Plechárna**. Až tehdy mi došlo, že v případě těchto dvou kauz (Canaba a hluk z Plechárny) jde v zásadě o kauzu jednu. Jejím společným faktorem je prostá snaha o

zachování žitého prostředí ve stavu, v jakém je. Tato snaha je něčím naprosto přirozeným a to v jakémkoli prostředí. Obyvatelé, kteří jsou skoro pětadvacet let zvyklí na prakticky neměnné prostředí, se těžko smiřují s tak razantním zásahem do charakteru lokality. Zásahem je pak v tomto smyslu i KC Plechárna. **Ve snaze o zachování statu quo se stává zdrojem hluku i stavebního projektu radnice Prahy 14, protože má „možnost“ (možnosti skutečného zásahu ponechme stranou) jako jediný lokální aktér legislativně do procesů zasahovat. Negativní nálada se tak šíří na všechny projevy a instituce spojované s radnicí. Plechárna se pak zákonitě stává „pseudo-odloučeným pracovištěm“ představitelů místní radnice, které má pro zmiňovanou skupinu aktivních obyvatel pouze mizivé možnosti využití a vyznačuje se hlučností a do určité míry také neuchopitelností („Plechárna, jako místo pro ty mladé“).**

Paradoxně, ale zároveň pochopitelně, pak **jako problém zpravidla nevystupuje** dlouho očekávaná **výstavba parku V Čeňku**, která byla započata v průběhu června. Hluk a prach jdou totiž trochu mimo zmiňovanou lokalitu, neboť oficiální vjezd na stavbu je umístěn až u novějších bytových staveb pod Ocelkovou ulicí. Zároveň jde o volnočasový projekt, na který obyvatelé celého sídliště již dlouhou dobu čekají.

Oproti tomu možnost stavby posledního navrhovaného projektu společnosti Canaba funguje ve výpovědích obyvatel jako nejistota a nebezpečí ze zhoršení životních podmínek různorodého charakteru (neřešení parkování, pozdní informovanost, zvýšení vlhkosti z důvodu zastínění novými budovami, zvýšení počtu obyvatel apod.).

Jistě není třeba rozebírat každý z argumentů, stačí zhruba shrnout, že obyvatelé považují dané místo za své ve stavu v jakém je (bylo) v současnosti (před zahájením provozu Plechárny) – jeho další proměny nejsou žádány, naopak jsou v podstatě považovány za potenciálně katastrofické. **„Pomyslná komunita“¹ (Anderson 1998), která vznikla díky hrozbám dostavby a je posilována i negativními důsledky působení Plechárny, ustavuje svoji identitu v první řadě na skutečnosti, že se tu skoro dvacet pět let téměř nic nezměnilo a navíc, že v původních plánech výstavby zde byly navrženy nízké řadové rodinné domky.** Pan P. si navíc během rozhovoru postěžoval, že informace o posledně navrhovaném projektu po dobu současného volebního období přišla pozdě a navíc až s dvakrát vráceným návrhem. Právě otázka původního plánu stavět pouze nízké řadové rodinné domy odkazuje k podobnému problému týkajícímu se petice proti dostavbě DSS Bojčenkova, v jejímž případě se někteří obyvatelé také zaštitují příslibem z minulosti (z předchozích volebních období), že bude postavena nová stavba na volném prostranství v okolí sídliště.

¹ Přídavné jméno **pomyslný** v tomto významu poukazuje na to, že jednotliví obyvatelé mají společný zájem, avšak všichni se osobně neznají (u šesti set jednotlivců to v zásadě ani není možné). Jinými slovy - jen tuší, že osob se stejným názorem je daleko více, než jsou schopni svými sociálními vazbami obsáhnout.

2.2.2 DSS Bojčenkova

Vzhledem k potenciální výbušnosti situace a rezistenci zdejších aktivních činitelů k možnosti diskuse o problému dostavby domu sociálních služeb, jsem během měsíce, června a července jen monitoroval obecnou náladu stran zmiňovaného problému. Z důvodu neaktuálnosti dostavby jsem **však nepodnikal žádné invazivní kroky.**

2.3 Kulturní rozvoj: RAP – „Čerňák“ světu

Rozvinutý komunitní život – 2.2. Rozvíjet kulturně komunitní infrastrukturu v lokalitách MČ (spolupracovat na budování klíčové infrastruktury i s jinými subjekty).

*„(...) mám rád lidi, který rapujou
mám rád lidi, který o sebe bojujou (...)
(Cincinnati, Funky Junior)*

Rapová a celkově hudební kultura má na Černém Mostě velmi silnou základnu. Z předchozího citátu je zjevné, že Rap je v tomto kontextu únikem ze sociální reality dospívajících ale i mladších. V tomto ohledu vytváří jakousi niku, díky níž lze alespoň na chvíli uniknout před starostmi a nepříjemnostmi každodennosti (srov. Wacquant 2004). Jinými slovy, hudební sféra je do určité míry hyper-reality vyrovňavající se s problémy lidského života – různými formami lásky či potížemi ve škole, ale implicitně i hlubšími problémy jako je chudoba, kriminalita i marginalita, či rasová otázka. **V tomto kontextu je důležité, aby se toto vědomí specifičnosti „Čerňáku“ budovalo pozitivně. Tedy, aby byly citlivým způsobem vyvažovány tendence této komunity k uzavírání se do sebe samé. Jinými slovy, aby tato kultura nedala vzniknout negativní identitě vymezující se vůči ostatním obyvatelům Černého Mostu.**

Hlavním specifickým rapové hudební kulture na Černém Mostě je její zvláštní vyspělost a snaha reflektovat dospělá témata. Každodenní komunikace dětí a mladistvých se odehrává v intencích starosti o živobytí a důrazem na přítomnost. Peníze jsou jedním z hlavních témat, statusovou otázkou je zpravidla také kvalita mobilního telefonu či oblečení. Tyto komoditní záležitosti jsou úkazem přejímání globální materiální kulture „dostatku a luxusu“, což je přirozená reakce na bezprostřední ohrožení chudobou.

Z hlediska transformace těchto jevů do roviny s kulturně rozvojovým potenciálem je možno brát jako pozitivní krok kupředu činnost tzv. „**Hudebního inkubátoru**“ který na Plechárně vede Martin Hůla aka

Bonus, spolu s programovou ředitelkou Michaelou Hečkovou (Bonuse, ač neromského rapera, zde uznávají, neboť jim osobně pomáhá s hudební produkcí). Rapová scéna v sobě pojímá několik kapel (např. Cincinnati, Angel Mafia, Sabina a Olina) i jednotlivců (např. rapper Jebo).

„(...) říkej si co chceš, ale každéj je mít chce.

Každej to ví, že celej svět ovládaj peníze,

kdo říká, že ne, tak lže. Je to k nevíře.

Musíš bejt dravej jako zvíře

Musíš jít po pěněžích a bejt vítěz (...)“

(Jebo, Ca\$h)

Snaha o rozvoj hudebních talentů z Černého Mostu má vliv i na jednotlivce, kteří se sami hudebně neprojeví. Jedná se o svébytné projevy částečně vyloučené subkultury. Dá se hovořit o tom, že některé kapely mají z hlediska romské kultury celoměstský i celorepublikový přesah (hlavně v případě dětské Kapely Cincinnati), čehož jsou si lokální fanoušci a fanyanky vědomi. **Právě vědomí, že se o „Čerňáku“ a jeho specifikách pomalu dozvídá i okolní svět, pomáhá alespoň částečně ustavovat pozitivnější obraz sídliště Černý Most v hlavách lokálních jednotlivců, kteří se o rapovou muziku zajímají.**

Černý Most se tak minimálně v pražském kontextu stává díky aktivnímu přístupu specifickým, zajímavým a možno říci až modelovým místem z hlediska kulturně rozvojové činnosti. Jinými slovy, lokalita jako celek, díky medializaci v širším měřítku, nabývá poměrně silného potenciálu směrem k vnějšímu okolí, a to i přes skutečnost, že hlavní výboje vychází v tomto smyslu převážně z Plecháry. Je to právě specifičnost subkultur a dílčí vykořeněnost (v pražském kontextu), pro které je tato lokalita ideálním místem k promýšlení strategií komunitního a kulturního rozvoje. Jinými slovy Černý Most má po kulturní stránce rozhodně co předat díky tomu, že příliš nezapadá do celopražského kulturního i sociálního prostředí. Hlavní rozměr kulturního potenciálu proto vězí v rovině sociální, tedy do určité míry ve slabší sociální situaci specifických skupin zdejších obyvatel. Tím nemá být řečeno, že je třeba vyvolávat diskusi o tom, že je zdejší subkultura nějakým způsobem utlačována nebo deprivována. Naopak, je třeba zdůrazňovat, že střet a zkušenost života na hranici chudoby je hlavním know-how těchto mladistvých interpretů, ale i jejich dalších vrstevníků.

Zároveň však hrozí riziko, že se skutečný obraz Černého mostu ztratí za přehnanou propagací těchto kapel. To už je však otázka na kulturně produkční pracovníky KC Plecháry.

2.4 Strawberry Fields – akce s mezikomunitním potenciálem

Rozvinutý komunitní život – 2.2. Rozvíjet kulturně komunitní infrastrukturu v lokalitách MČ (spolupracovat na budování klíčové infrastruktury i s jinými subjekty)

Každoroční hudebně zábavná akce Strawberry Fields, která se letos konala v areálu KC Plechárna 12. 6. 2014, již pořádá občanské sdružení Jahoda, tedy lidé, kteří pracují přímo na Černém Mostě pro různé programy tohoto sdružení, se během terénního pozorování ukazuje zatím jako nejpodařenější akce s asi největším potenciálem k oživení určitých sfér komunitního života na zdejším sídlišti. Akci – i díky kvalitnímu hudebnímu programu, který nabídl nejen lokálně oblíbené kapely (Cincinnati apod.), ale i interprety s širším přesahem (Prago Union) – navštívily stovky lidí.

Hlavní devizou akce je, že za ní stojí cílové skupině (potenciálním návštěvníkům) dobře známí pracovníci, se kterými děti, dospívající a mladší generace dospělých přichází velice často do osobního kontaktu. Pracovníci Jahody o. s. mají v tomto smyslu velice silný „**identitotvorný kapitál**“, neboť vztahy mezi nimi a místní mladou generací mají hlubší charakter. Nejde pouze o povrchní znalost, ale často o povědomí o osobních problémech konkrétních jednotlivců. Zároveň je pro tyto pracovníky jednodušší na tyto akce osobně zvat a tak v důsledku přirozeně šířit povědomí o jejich konání.

Mezi zmiňovanými dvěma stranami se rozhrává poměrně zajímavý systém více či méně recipročních vztahů, které napomáhají zpřehledňovat dění v sídlišti. Celá akce – i dění pozorované během jejího průběhu – poukazuje na důležitost alespoň dílčích osobních vazeb mezi organizátory akce a jejich potenciálními návštěvníky (cílovou skupinou). Podobně koncipované - na znalost lokality navázané - akce nás během letošního roku ještě čekají (Stop zevling, Street for Art). Strawberry Fields by mimo právě zmiňovaného „Zevlingu“ mohlo fungovat jako vzorový model pro další podobné a pravidelnější akce, neboť vnáší do hry zhruba tři hlavní identitotvorné momenty:

- 1) **Vymezení vztahu k lokalitě sídliště Černý Most s přesahem ve formě znalostí toho, jak se tato identita ustavuje.** Mezi mládeží se černomostecká identita ustavuje různými způsoby – vědomím chudšího charakteru čtvrti, na etnické specifičnosti, na hudební identitě (viz kapitola „Rap“) či na oddělenosti od města a čistě sídlištním charakteru. Právě ze znalosti lokality vyplývá další bod.
- 2) **Širší lokální kontext.** Díky terénnímu programu fungujícímu i na Lehovci má akce širší působnost. Hudební program navíc přitahuje na Černý Most jedince z blízkého i vzdáleného okolí, čímž alespoň částečně ovlivňuje poměrně negativní a zvenčí připsované povědomí o lokalitě, které často není založeno na jeho faktické znalosti. **Dílčí propojování lokalit, či výměnné konání akcí, by v důsledku mohlo posílit, když ne identitu obyvatel Prahy 14, tak alespoň povědomí o jednotlivých čtvrtích, jelikož tyto fungují stále poněkud odděleně.** Jednalo by se tak o něco, co by bylo možno přirovnat k dílčí „kulturní výměně“ (Ferguson 1988).

Tato „výměna“ by mohla ve výsledku vést k zeslabení „lokálního etnocentrismu“ (zjednodušeně jde o posuzování jedinců jiné skupiny z hlediska zásad, mravů a životního stylu skupiny domovské) mezi jednotlivými čtvrtěmi i skupinami. Toto kvalitativní uvažování o dílčích lokalitách Prahy 14 se dle konzultací s kolegyní Barborou Bírovou projevuje převážně vůči Lehovci a v mém terénu vůči specifickým oblastem Černého Mostu (jde o lokální úroveň, o celoměstské budu hovořit níže).

- 3) **Citlivou a aktivní reakci na specifika „subkultur“** (cílových skupin) v lokalitě, jak programově tak charakterem akce. Rapová a Hip Hopová hudba je oblíbená, někdy až adorována černomosteckou mládeží, a to nejen u romské části návštěvníku. V programu samozřejmě byly i kapely s jiným žánrovým zařazením, tudíž si nakonec téměř každý přišel na své.

V kontrastu k Plechárně, která se v zásadě specializuje na rozvoj jednotlivců, nebo malých zájmových skupin či „komunit“, funguje činnost nízkoprahových klubů na Černém Mostě i přes velmi individuální přístup jako podpůrný prostředek skupinového povědomí, a to nepochybně také delšímu působení v lokalitě a pravidelným pobytům v terénu (samozřejmě však převážně v případě cílové skupiny, tedy 12 – 26 let).

2.5 Storytelling – změna konceptu (Street for Art)

Jak jsem zmiňoval již v předchozích zprávách, doporučoval jsem, aby se změnil koncept divadelního projektu Storytelling zařazeného do programu festivalu o veřejném prostoru Street for Art. V průběhu příprav se ukázal hlavní cíl organizátorů – zapojit do realizace cizince – jako neudržitelný. Dle mého názoru navíc i nepřilížitě etický, neboť se obyvateli přistěhovaleckého charakteru pracovalo jako se svého druhu senzací, přičemž se jedná o obyčejné řadové obyvatele Černého Mostu (viz předchozí průběžné zprávy). V reakci na nezáměr ze strany kontaktovaných skupin i jednotlivců byl **koncept pozměněn a v současnosti se do něj zapojují místní aktivní aktéři, kteří mají k lokalitě Černého Mostu co říci. Mým osobním přínosem tak zůstává zapojení ředitele Pestré společnosti o. p. s. Michala Pragera**, který se v následujících měsících aktivně zapojí do realizace zmiňovaného projektu.

2.6 Častější fórum sociálních organizací

Partnerství a spolupráce pro udržitelnost – 4.3. Budovat stabilní spolupráci mezi NNO

Vzhľadom k letným mesiacom pro mne bylo těžké zároveň i zmonitorovat možnost uspořádání pilotního setkání pracovníků sociálních organizací působících v lokalitě sídliště Černý Most, a to z různých důvodů – od přerušení provozu jednotlivých programů až po pobyt důležitých aktérů v zahraničí.

3 Hloubětín

Barbora Bírová

V nadväznosti na druhú monitorujúcu správu Tímu komunitných koordinátorov som sa venovala niekoľkým témam súvisiacim s jednotlivými lokalitami Prahy 14, v ktorých pôsobím ako komunitná koordinátorka. Počas uplynulého obdobia dvoch letných mesiacov, júna a júla 2014, bolo monitorovanie v lokalitách poznačené časom dovoleniek a prázdnin, čo však ukázalo iné väzby a vzťahy k verejnému priestoru. Za potrebné považujem zdôrazniť, že predkladané zistenia sú výsledkom analýzy interpretácií lokálnych obyvateľov jednotlivých mikroregiónov mestskej časti, odrážajú stanoviská a názory z pohľadu miestnych obyvateľov. Tieto zistenia môžu prispieť k ďalším krokom vzťahujúcim sa či už k verejnému priestoru a zmenám v ňom, nakoľko prostredníctvom vzťahu k verejnému priestoru je možné ovplyvniť potenciál komunitného života v jednotlivých častiach Prahy 14.

3.1 Štadión Hloubětínska – budúcnosť využitia priestoru

Ako som už uviedla v predošlých správach, budúcnosť štadiónu v Hloubětínskej ulici, takzvaného „Bramboráku“, je jednou z kľúčových oblastí, ktorej sa venuje pozornosť miestnych obyvateľov. Táto pozornosť sa ukázala počas diskusií aj v letnom období. Štadión svojou geografickou polohou síce patrí do časti Starý Hloubětín, kde žije prevažne staršia generácia obyvateľstva a taktiež sa tu angažuje o.z. Starý Hloubětín, avšak počas rozhovorov v sídliskovej časti lokality sa opätovne potvrdzuje, že **štadión je dôležitým miestom, ktoré má pre lokálnych obyvateľov podstatnú historickú, emocionálnu a taktiež komunitnú hodnotu**. Emocionálna hodnota priestoru je viazaná najmä s predstaviteľmi o.z. Starý Hloubětín, nakoľko sa členovia o.z. podieľali na vybudovaní tohto priestoru. Dôležitý faktor väzby na miesto podnecuje staranie sa o verejný priestor, ku ktorému majú miestni obyvatelia vzťah.

Podobne sa ukazuje dôležitosť miery aktivizmu lokálnych obyvateľov vo vzťahu k iným častiam v lokalite, kde je miera angažovanosti spojená s naviazanosťou na určité miesto, alebo objekt. To sa ukazuje aj v prípade mladšej generácie, konkrétne skupiniek teenagerov, ktorí sa pravidelne stretávajú napríklad za účelom hrania futbalu, ktorý má v lokalite silnú tradíciu.

Konkrétny postup vo veci budúcnosti využitia štadiónu a s tým spojenú prípadnú revitalizáciu priestoru štadiónu a jeho okolia, budú vecou verejnej diskusie, kde by mali byť prerokované konkrétne architektonické návrhy na zmenu.

3.2 Infraštruktúra lokality

V oblasti infraštruktúry lokality rezonujú stále rovnaké témy, ktoré už boli uvádzané.

Neutíchajúcou a stále rezonujúcou otázkou je revitalizácia námestia v Hloubětíne (bývalého Vetiškovho námestia).

Počas letných mesiacov som mala priestor pozorovať situáciu väčšmi aj z pohľadu mladšej generácie, ktorá voľný čas počas prázdninového obdobia trávila na niekoľkých verejných priestranstvách, nevyužitých plachoch. **Podnety obyvateľov, či už uvedej mladšej generácie, konkrétne niekoľkých skupiniek teenagerov, skupiniek matiek s deťmi, alebo staršej generácie sú spojené najmä v rovine sociálnej a bezpečnostnej, pričom rovina komunitná je až druhoradá.** Pokúsim sa vysvetliť, z akých dôvodov.

Okrem tohto faktoru sa pozornosť sústreďuje čoraz viac na bezpečnostnú rovinu. Počas letných mesiacov bola potreba stretávania sa na námestí, s možnosťou posedenia, či už na lavičkách, alebo napríklad v kaviarni o to dôležitejšia. Miestni obyvatelia sa preto opakovane sťažovali na absenciu lavičiek a miesta na stretávanie, ktoré by spĺňalo ich požiadavky a uspokojilo potreby.

„...no a kam mám jet s tím deckem, vždyť to není cukrárna, je to stejne jenom pajzel...“

Žena (cca 35 rokov)

Lokalita má niekoľko podnikov, ktoré sú v blízkosti námestia, či už Havana, Zipo, U Žraloka, Depreso, Nemesis, a nonstop pod ubytovňou Areál Hloubětín. Tieto podniky pre majoritu nereprezentujú miesto, kde by sa chceli stretávať, alebo ku ktorému majú vytvorený pozitívny vzťah. To súvisí s bezpečnostnou rovinou, ale aj mierou pochopenia a vzájomnej komunikácie so sociálne marginalizovanými skupinami obyvateľstva, ktoré sa početne v lokalite nachádzajú. **Nedostatočné riešenie kriminality, či už výtržníctva, vandalizmu, toxikománie, alebo gamblerstva, ktoré sú v lokalite prítomné, značne ovplyvňujú vzťah miestnych obyvateľov (a nielen miestnych) k lokalite, k verejnému priestoru, ale rovnako aj k aktívnemu komunitnému životu.**

Veľmi oceňujem spoluprácu s nízkoprahovým klubom Jahoda a sociálnymi terénnymi pracovníkmi, ktorí pracujú s mládežou v lokalite a nemalou mierou tým prispievajú k riešeniu sociálnej problematiky. Avšak terénny program je zameraný výhradne na mládež. **Z mojich skúseností z výskumu bezdomovectva považujem za potrebné riešiť sociálnu problematiku v lokalite komplexne, zapojením organizácií či inštitúcií, ktoré za zaoberajú riešením bezdomovectva a taktiež tých,**

ktoré majú za cieľ prácu s drogovo závislými. Komplexné riešenie problematiky je dlhodobý proces, ktorý môže pomôcť aj v prístupe k aktívnemu komunitnému životu.

4 Hloubětín – Lehovec – Aloisov – Hutě - Kyje

Barbora Bírová

Ako som zmienila v predošlej monitorovacej správe, pri predstavení občianskej iniciatívy vzniku projektu „Chodník Oborská“, Kyjský rybník a prístupové cesty k nemu sú dôležitou témou nielen pre obyvateľov Aloisova a Kyjí, ktorí žijú v blízkosti rybníka, ale taktiež pre ďalších obyvateľov Prahy 14. **Perspektíva vybudovania chodníka v ulici Oborská by zlepšila prístupnosť z Hloubětína, cez Aloisov, až do Kyjí.**

Počas letných mesiacov sa ešte výraznejšie ukázalo, že **Kyjský rybník je podstatným miestom stretávania a cieľu prechádzaok obyvateľov mestskej časti, bez rozdielu bydliska v jednotlivých mikroregiónoch Prahy 14.** Obyvatelia jednotlivých lokalít - skupiny rodín s deťmi, bežci, cyklisti, rybári, psíčkari - ho považujú za dôležité centrum možnosti trávenia voľného času, športového charakteru obzvlášť. O to viac považujem za dôležité vybudovanie prístupových ciest, ktoré budú dbať na bezpečnosť chodcov, čo poslúži nielen chodcom samostatným, no rovnako i vodičom.

5 Hutě

5.1 Budúcnosť v lokalite Hutě

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru.

Podobne ako som uviedla v časti o monitoringu lokality Hloubětín, tak aj lokalita Hutě-Kyje má svoje špecifiká, ktoré súvisia s rozdelením tohto mikroregiónu, skladbou obyvateľstva a potrebami jednotlivých skupín, ktoré sú v lokalite prítomné. **Nová zástavba (Ekospol) smerujúca od Hutí smerom k lokalite Satalice sa počas letných mesiacov rozrástla o ďalšie stavebné etapy bez zohľadnenia potrieb občianskej vybavenosti, ktorá v lokalite absentuje vo všetkých smeroch.** Obyvateľstvo tejto časti a podobne v oblasti v blízkosti Lipnickej ulice – nová bytová a vilová zástavba

- je zastúpené najmä mladými rodinami s deťmi, či už českého pôvodu, ale aj prisťahovalcami, obzvlášť z Ukrajiny, Ruska, Albánska. V časti od Kbelskej, cez Kolbenovu a Chlumeckú ulicu sa tiahne časť zástavby rodinných domov, kde žije prevažne stredná a staršia generácia českého pôvodu. Oblasť smerom na západ, k Hloubětínu je charakteristická využívaním pre aktivity záhradkárov a tiež ľudí zo sociálne marginalizovaných skupín, či už bezdomovcov alebo drogovovo závislých. Všetky tieto faktory uvádzam, aby som zdôraznila potrebu nazerania na lokalitu komplexne, so všetkými týmito charakteristikami, ktoré ovplyvňujú vzťah miestnych obyvateľov k verejnemu priestoru v lokalite a taktiež ich postoje k možnosti angažovania sa v komunitnom živote lokality.

Podobne to je aj v prípade vybudovania ihriska pri Jamskej ulici. **Nutnosťou je zvážiť potreby rozličných skupín obyvateľov.** Kvôli možnosti dialógu rozdielnych argumentov, či už na možnosť výstavby ihriska, alebo vývoja verejného priestoru v lokalite ako takej, som počas letných mesiacov uskutočnila viacero rozhovorov s obyvateľmi žijúcimi v rôznych častiach lokality, s rozličným sociálnym zázemím a rozdielnymi potrebami. Prostredníctvom týchto rozhovorov som docielila vytvorenie skupinky miestnych obyvateľov, ktorí na základe participačného stretnutia budú mať možnosť odlišné postoje diskutovať medzi sebou. Podarilo sa tiež nadviazať spoluprácu so zakladateľmi v súčasnej dobe už nefungujúceho o.z. Za Hutě krásnejší, ktorí sa tiež do stretnutia zapoja. To sa uskutoční na jeseň, možnosťou bude vydiskutovať svoje názory a potreby medzi sebou, čo môže viesť k lepšiemu pochopeniu vo vymedzujúcom vzťahu „my“ a „oni“, ktorý je v lokalite prítomný.

6 Lehovec

Barbora Bírová

6.1 Komunitný potenciál na Lehovci

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru.

Počas doterajšieho obdobia sa aj v prípade obyvateľov panelovej zástavby v lokalite Lehovec potvrdzujú dôvody pasivity a skeptického uvažovania, ktoré sú charakteristické pre prostredie sídliska. Vo všeobecnosti obyvatelia nevidia potrebu ani zmysel aktívneho prístupu. Za dôležité z hľadiska angažovanosti preto považujem činnosti základne o.z. Bydlení na Lehovci, ktorá sa aj počas letného obdobia aktívne zapájala do diskusií o verejnom priestore v lokalite.

6.2 Psia lúka v Kukelskej ulici

Počas uplynulého obdobia boli vybudované prvky, slúžiace na tréning a ako ihrisko pre psov, 24. júna 2014 bola psia lúka otvorená pre verejnosť. Dôležitým faktorom pre bola bezpečnosť, či už psíčkarov a psov, ktorí priestor navštvia, ale taktiež pre skupinu matiek s deťmi, ktoré chodia v blízkosti psej lúky na ihrisko a taktiež bezpečnosť detí, ktoré v blízkosti psej lúky trávia čas športovými aktivitami na ihriskách pri ZŠ Chvaletická. Okrem bezpečnosti rezonuje i komunitná úroveň, ktorú môže priestor najmä psíčkarom poskytnúť. Psiu lúka v Kukelskej ulici navštevujú prevažne psíčkari z Lehovca, nakoľko majú tento priestor najbližšie k svojmu bydlisku a využívajú priestor v rámci venčenia. Čo však stojí za zmienku vo vzťahu ku komunitným aktivitám pre skupinu psíčkarov, akcie pod názvom Psí školka Prahy 14 sa pravidelne zúčastňovali psíčkari z rozličných lokalít MČ, bez ohľadu na to, či sa konkrétna lekcija konala, alebo nekonala v lokalite ich bydliska. To považujem v súvislosti s psou lúkou v Kukelskej ako potenciál pre komunitnú úroveň tohto priestoru, pokiaľ by sa na ňom organizovali nejaké podujatie zamerané na tréning psov, je pravdepodobné, že sa zapoja psíčkari aj z iných lokalít mestskej časti, nielen z Lehovca.

„...kdyby tady radši udělali nejaké fitness prvky...“ (muž, 30 rokov)

Prostredníctvom vzniku psej lúky sa rozpútala debata v radoch mladšej generácie, ktorá by v lokalite privítala cvičebné prvky, ktoré by slúžili možnosti športových aktivít nielen pre deti a mládež, čo ponúka priestor ihrísk pre ZŠ Chvaletická.

6.3 Záujem o zveľbovanie verejného priestoru

Rozvinutý komunitní život – 2.4.3. Poskytnout občanům podporu k drobnému zveľbování jejich bezprostředního okolí.

Okrem nosnej témy privatizácie bytov pre členov o.z. dominujú témy zelene, čistoty a úpravy okolia vchodov, no taktiež v značnej miere bezpečnosť. **V otázke bezpečnosti je stále rezonujúcou témou vo vzťahu k zveľbovaniu verejného priestoru podchod, ktorý vedie pod električkovou traťou.**

Ďalšou témou, ktorá počas letných mesiacov v lokalite Lehovca rezonovala v zameraní na zveľbovanie verejného priestoru, je zrevitalizovanie priestoru okolo rybníčkov pod Slévačskou ulicou. Priestor má potenciál slúžiť ako parková plocha k odpočinku, čo sa však zatiaľ plne nedeje, nakoľko priestor nie je dostatočne skultivovaný.

7 Shrnutí a výhled

7.1 Shrnutí

Stěžejní body pro celý tým se oproti první zprávě výrazně nemění:

- Budeme sledovat další vývoj petic napříč Prahou 14 a iniciovat konsenzuální řešení.
- Budeme pokračovat ve spolupráci s komunitními leadery a diskutovat rozvoj jejich kompetencí.
- V případě identifikace nové komunitní skupiny popíšeme její charakteristiky.
- U vybraných bodů Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas Prahy 14 podníme jejich naplňování.

Rozvinutý komunitní život – 2.1.1. Vytvořit strategii pro veřejné prostory.

Rozvinutý komunitní život – 2.2. Rozvíjet kulturně komunitní infrastrukturu v lokalitách MČ (spolupracovat na budování klíčové infrastruktury i s jinými subjekty)

Rozvinutý komunitní život – 2.4.4. Podpořit vybudování systému sdílení zkušeností a dovedností

Aktivní veřejný prostor – 3.2.4. Vytvořit návrh užití plácků „zevling zón“ a prokomunikovat jejich využití s komunitami.

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru

Partnerství a spolupráce pro udržitelnost – 4.2.1. Ustanovit radu lokálního koordinátora - Community Board.

Partnerství a spolupráce pro udržitelnost – 4.3. Budovat stabilní spolupráci mezi NNO

7.2 Drobnohledem: Aloisov, Hloubětín, Hutě a Lehovec

Barbora Bírová

- 1) V zameraní na lokalitu Aloisov sa budem naďalej venovať postupu v riešení projektu Chodník Oborská.
- 2) V lokalite Hloubětín sa budem venovať situácii ohľadom možnosti revitalizácie námestia, budúnosti využívania štadiónu Hloubětínska a možnosťiam spolupráce riešenie komplexnosti sociálnej problematiky v lokalite.
- 3) V lokalite Hutě budem reflektovať názory zamerané na budúcnosť lokality, vyplývajúce z rozdielnych záujmových skupín.
- 4) V lokalite Lehovec sa budem venovať spolupráci s aktívnymi členmi o.z. Bydlení na Lehovci a možnostiam zapojenia ďalších obyvateľov smerom ku komunitnému potenciálu v lokalite.

7.3 Drobnohledem: Černý Most

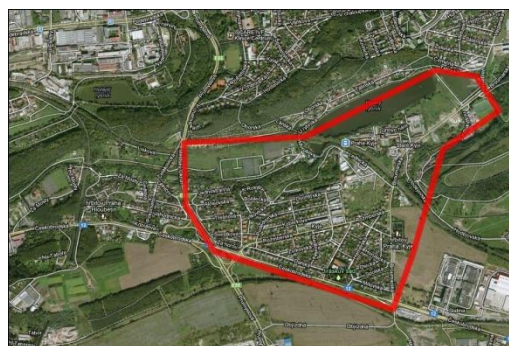
Michal Lehečka

- 1) Nadále sledovat a analyzovat sociální život lokality v celé její šíři, pokusit se proniknout hlouběji mezi příslušníky sídlištních subkultur (zájmové, etnické apod.).
- 2) Sledovat vývoj občanské rezistence v případě petice proti developerskému projektu Canaba, pokusit se zprostředkovat setkání obyvatel s představiteli Plechárný, během které by mohla proběhnout diskuse ohledně možnosti konsenzu.
- 3) Iniciovat již v minulé zprávě zmiňované setkání pracovníku sociálních organizací působících v prostoru sídliště Černý Most.
- 4) Nadále spolupracovat a konzultovat možnosti propagace a dalších kroků činěných v souvislosti s festivalem Street for Art.

7.4 Definování hranic lokalit pro činnost TKK

1 Hloubětín

2 Kyje

3 Lehovce

4 Hutě

5 Aloisov

6 Jahodnice

7 Hostavice

8 Černý Most

7.5 Mapa území Prahy 14 – Komunitní koordinátoři

MAPA ÚZEMÍ PRAHY 14

0 500 m 1 km 1,6 km

KOMUNITNÍ KOORDINÁTOŘI OBČANSKÁ VYBAVENOST

